

Opći kriteriji prihvatljivosti

Opći kriteriji prihvatljivosti definiraju općenite značajke, ograničenja i posebnosti koje se primjenjuju kod kreditiranja projekata/klijenata prema programima kreditiranja: **Poduzetništvo mladih, žena, početnika i ostalih posebnih segmenata; Investicije privatnog sektora; Investicije javnog sektora; EU projekti; Obrtna sredstva; Priprema izvoza i Financijsko restrukturiranje.**

Opći kriteriji prihvatljivosti odnose se i na sve ostale programe i proizvode HBOR-a, u svim dijelovima u kojima je to primjenjivo, osim ako pojedinim programom i/ili proizvodom nije drugačije definirano.

Sadržaj

Opći kriteriji prihvatljivosti	1
1. Korisnici kredita	3
1.1. Prihvatljivi korisnici kredita	3
Poslovni subjekti privatnog sektora	3
Mikro, mali i srednji poduzetnici	3
Subjekti srednje tržišne kapitalizacije	3
Veliki poslovni subjekti	3
Subjekti javnog sektora	3
1.2. Posebne ciljne skupine	3
Mladi poduzetnici	3
Žene poduzetnice	3
Poduzetnici početnici	4
1.3. Neprihvatljivi korisnici kredita i ograničenja	4
Poduzetnici u teškoćama	4
Poslovni subjekti u kojima udjele u vlasništvu imaju obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa i članovi njihove obitelji	4
Kriteriji isključenja sukladno Pravilniku o upravljanju reputacijskim rizikom	4
2. Kriteriji za utvrđivanje vrste ulaganja	4
Posebna područja RH	4
– Potpomognuta područja	4
– Brdsko-planinska područja	4
– Otoci	5
Poljoprivredna djelatnost	5
Socijalna infrastruktura	5
Zeleni projekt	5
Digitalizacija	5
Istraživanja, razvoj i inovacije (RDI)	5
Obrambene aktivnosti	5
Izvoznici	6

3. Neprihvatljive aktivnosti i ograničenja	6
Ograničenja za financiranje izravnim HBOR-ovim kreditima	7
4. Usklađenost s Pariškim sporazumom.....	7
5. Poticajne kamatne stope i propisi o potporama	7
Poticajna kamatna stopa	7
Opća kamatna stopa	7
Potpora	8
Vrsta ulaganja i potpore	8
5.1. Državne potpore i učinak poticaja	8
5.2. Posebni programi u smislu primjene pravila o potporama.....	9
EU projekti	9
Investicije javnog sektora	9
Financijsko restrukturiranje	10
5.3. Izuzeća od financiranja uz poticajnu kamatnu stopu	10
6. Ostalo.....	10
Prilog 1. - Neprihvatljive aktivnosti	11
Prilog 1.2. - Usklađenost s Pariškim sporazumom.....	
Prilog 2. - Tablica zelene prihvatljivosti	

1. Korisnici kredita

1.1. Prihvatljivi korisnici kredita

Prihvatljivi korisnici kredita odnosno plasmana HBOR-a (uz ostale uvjete definirane ovim Općim kriterijima prihvatljivosti, programima i proizvodima HBOR-a i/ili drugim primjenjivim aktima HBOR-a) su **poslovni subjekti privatnog sektora i subjekti javnog sektora**, pri čemu se:

- pojam „korisnik kredita“ ili „krajnji korisnik“ odnosi na fizičku ili pravnu osobu koja se financira izravno ili u suradnji s poslovnim bankama ili leasing društvima, uključujući nalogodavca kod izdavanja garancija;
- pojam „kredit“ ili „plasman“ odnosi na sve kreditne aktivnosti, izravne i neizravne, uključujući izdavanje garancija, kao i sve bankovne proizvode ili financiranje putem leasing društava.

Poslovni subjekti privatnog sektora

Trgovačka društva, obrtnici, fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), zadruge i ustanove, u privatnom vlasništvu ili u većinskom privatnom vlasništvu, koji prema veličini mogu biti:

Mikro, mali i srednji poduzetnici

Poslovni subjekti privatnog sektora koji zapošljavaju manje od 250 zaposlenih i imaju godišnji promet koji ne prelazi 50 milijuna EUR i/ili godišnju bilancu koja ne prelazi 43 milijuna EUR prema zadnjim dostupnim godišnjim financijskim izvještajima, čija se veličina utvrđuje u skladu s Preporukom Europske komisije 2003/361/EC od 6.5.2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzetnika (SL L 124, 20.5.2003.) (dalje: Preporuka EK).

Subjekti srednje tržišne kapitalizacije

Poslovni subjekti privatnog sektora koji zapošljavaju od 250 do 2.999 zaposlenih prema zadnjim dostupnim godišnjim financijskim izvještajima, a koji po svojoj veličini, vlasništvu, broju zaposlenih i ostalim uvjetima ne ulaze u kategoriju mikro, malih i srednjih poduzetnika u skladu s Preporukom EK.

Veliki poslovni subjekti

Poslovni subjekti privatnog sektora koji zapošljavaju 3.000 i više zaposlenih prema zadnjim dostupnim godišnjim financijskim izvještajima, a koji po svojoj veličini, vlasništvu, broju zaposlenih i ostalim uvjetima ne ulaze u kategoriju mikro, malih i srednjih poduzetnika u skladu s Preporukom EK.

Subjekti javnog sektora

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (općine, gradovi i županije) te društva, ustanove i agencije u njihovom vlasništvu ili većinskom vlasništvu i/ili vlasništvu ili većinskom vlasništvu RH.

1.2. Posebne ciljne skupine

Mladi poduzetnici

Poslovni subjekti u kojima jedna ili više mladih osoba zajedno posjeduju više od 50% vlasništva, pri čemu se mladom osobom smatra ona koja još nije navršila 41 godinu života na dan podnošenja zahtjeva¹.

Žene poduzetnice

Poslovni subjekti u kojima najmanje jedna ili više žena zajedno posjeduju više od 50% vlasništva i kojima ujedno upravlja žena. U slučaju poduzeća koje nije mikro ili malo, žena ili žene zajedno mogu imati i

¹ Dan podnošenja zahtjeva je datum na koji je zahtjev za kredit (plasman) predan HBOR-u ili poslovnoj banci odnosno leasing društvu ili poslan poštom.

manje od 50% vlasništva uz uvjet da je najmanje jedna žena na nekoj od ključnih upravljačkih pozicija vezanoj za financije i/ili operativne poslove i/ili strategiju.

Poduzetnici početnici

Poslovni subjekti mikro, malog i srednjeg poduzetništva koji su tek osnovani ili posluju kraće od 3 (tri) godine na dan podnošenja zahtjeva¹. Stvarni vlasnici (fizičke osobe) s većinskim udjelom u poslovnom subjektu nisu ranije bili niti su trenutno vlasnici ili suvlasnici drugog poslovnog subjekta s udjelom većim od 30%.

1.3. Neprihvatljivi korisnici kredita i ograničenja

Poduzetnici u teškoćama

Korisnici kredita ne mogu biti subjekti koji pripadaju kategoriji društava u poteškoćama sukladno odredbama čl. 2. toč. 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17.6.2014. godine o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187 od 26.06.2014., dalje: Uredba: 651/2014), tj. odredbama uredbe važeće u trenutku odobrenja kredita odnosno odobrenja subvencije kamata, osim u slučaju kako je navedeno pod točkom 5.2. ovih Općih kriterija prihvatljivosti (Financijsko restrukturiranje).

Detaljnije na poveznici: <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/poduzetnici-u-teskocama/>

Poslovni subjekti u kojima udjele u vlasništvu imaju obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa i članovi njihove obitelji

Sukladno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa (NN 143/2021) i svim njegovima naknadnim izmjenama i dopunama, na snazi su ograničenja kreditiranja poslovnih subjekata u kojima udjele u vlasništvu imaju obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa i članovi njihovih obitelji.

Detaljnije na poveznici: <https://www.hbor.hr/wp-content/uploads/2016/10/Ogranicenje-u-kreditiranju-drzavnih-duznosnika.pdf>

Kriteriji isključenja sukladno Pravilniku o upravljanju reputacijskim rizikom

Sukladno Pravilniku o upravljanju reputacijskim rizikom HBOR-a definirane su kategorije rizika i kriteriji isključenja te njihov utjecaj na sklapanje, nastavak ili raskid poslovnog odnosa s klijentom.

Detaljnije na poveznici: <https://www.hbor.hr/pravilnik-o-upravljanju-reputacijskim-rizikom-hbor-a-koji-proizlazi-iz-poslovnog-odnosa-s-klijentom/>

2. Kriteriji za utvrđivanje vrste ulaganja

Posebna područja RH

Gospodarski slabije razvijena područja (potpomognuta područja), otoci i brdsko-planinska područja u Republici Hrvatskoj:

– Potpomognuta područja

Jedinice lokalne samouprave razvrstane u I., II., III. i IV. skupinu sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/2014, 123/2017, 118/2018) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 3/2024) i svim njihovim izmjenama i dopunama.

– Brdsko-planinska područja

Područja sukladno Zakonu o brdsko-planinskim područjima (NN 118/2018) i Odluci o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje stječu status brdsko-planinskog područja (NN 24/2019) i svim njihovim izmjenama i dopunama.

- **Otoci**

Sukladno Zakonu o otocima (NN 116/2018, 73/2020, 70/2021) i svim njegovim izmjenama i dopunama.

Poljoprivredna djelatnost

NKD odjeljak 01 – Biljna i stočarska proizvodnja od 01.11.0 do 01.50.0 (osim 01.15.0 Uzgoj duhana)

Socijalna infrastruktura

Projekti usmjereni na poboljšanje socijalne, obrazovne, zdravstvene, komunalne infrastrukture i prometne povezanosti u urbanim i ruralnim područjima, koji pridonose unaprijeđenju kvalitete života i poslovanja u lokalnoj zajednici i/ili smanjenju negativnih demografskih kretanja.

Zeleni projekt

Zeleni sektori i djelatnosti, kategorije zelenih projekata, kriteriji i pokazatelji zelenih rezultata sadržani su u **Prilogu 2.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti (Tablica zelene prihvatljivosti).

Digitalizacija

Razvoj i/ili uvođenje digitalnih tehnologija (primjerice digitalizacija proizvodnje, nabave i prodaje) u pojedinim područjima poslovanja i njihova potpuna integracija te edukacija zaposlenika i korisnika, a podrazumijeva sljedeća ulaganja:

- Digitalna infrastruktura;
- Digitalna transformacija poduzeća, istraživanje u području digitalnih tehnologija;
- ICT (ulaganja u informacijsko-komunikacijske tehnologije), digitalni marketing, digitalizacija i automatizacija poslovnih procesa, digitalna nabava, digitalizacija prodajnih predstavnika, promjena svih oblika poslovanja i procesa u kojima su zaposlenici organizacija u interakciji s njezinim korisnicima i slično;
- Industrija 4.0 - proizvodni procesi temeljeni na najnovijoj tehnologiji i obuhvaćeni uređajima za međusobno autonomno komuniciranje; strojevi upravljani umjetnom inteligencijom koji mogu samostalno izmjenjivati informacije; primjena modela pametnih tvornica u kojoj robotizirani strojevi upravljaju i nadziru fizičke procese; proizvodni sustav koji može samostalno razmjenjivati informacije tijekom proizvodnog procesa i u svakom trenutku zna u kojoj je fazi izlazni proizvod.

Istraživanja, razvoj i inovacije (RDI)²

Projekt temeljen na istraživanju, razvoju i inovacijama ili ulaganje u istraživanje, razvoj i inovacije u području proizvoda, procesa, organizacije poslovanja i marketinga (odnosa s kupcima) u poduzeću. Obuhvaća projekte utemeljene na industrijskim i eksperimentalnim istraživanjima; proizvode/usluge/procese i metodologije zaštićene propisima o intelektualnom vlasništvu ali i ostale projekte temeljene na primjeni novog ili bitno izmijenjenog proizvoda (dobra ili usluge), postupka, nove organizacijske metode, poslovne prakse ili nove marketinške metode, te njihovo uvođenje u praktičnu upotrebu odnosno komercijalizaciju ili proširenje postojećih proizvodno/uslužnih kapaciteta za poslovanje utemeljeno na RDI-u.

Obrambene aktivnosti

Obrambene aktivnosti obuhvaćaju:

- razvoj i/ili proizvodnju obrambenih proizvoda, tehnologija i usluga, proizvoda i sustava namijenjenih vojno-sigurnosnim službama i policiji, uključujući između ostalog:
 - tehnologije, strojeve i opremu za proizvodnju vatrenog oružja, streljiva i projektila,
 - plovila, vozila, letjelice i ostalu vojnu opremu,
 - povezane tehnologije, usluge održavanja te opremu i uslugu obuke i edukacije vojno-sigurnosnog osoblja,
 - ICT tehnologije za potrebe obrambenog sektora,

² RDI - Research, Development and Innovation

- autonomne sustave i robotiku,
- napredne senzore i komunikacijske sustave,
- rješenja temeljena na umjetnoj inteligenciji,
- dronove za nadzor i ostale vojno-sigurnosne namjene,
- radarske i optičke sustave,
- zrakoplovne i raketne sustave,
- sustave za upravljanje prometom,
- kibernetičku sigurnost te satelitske komunikacije;
- razvoj i/ili proizvodnju proizvoda dualne namjene, kao što su industrijski strojevi, dijelovi za zrakoplove i komponente komunikacijske opreme;
- istraživanje, razvoj i inovacije u području vojno-sigurnosne industrije, uključujući softverske, mehaničke, električne, elektroničke i zrakoplovne tehnologije;
- izgradnju, modernizaciju, kupnju, obnovu i održavanje objekata, opreme i infrastrukture od strateške važnosti za vojno-sigurnosne operacije i aktivnosti, kao što su vojne baze, logistički centri, prometna infrastruktura, medicinski objekti, vojarne te objekti za obuku i edukaciju vojnog osoblja i
- sve ostale robe i usluge vojne namjene, obrambene proizvode i nevojna ubojna sredstva prema Uredbi Vlade RH.

Izvoznici

Poslovni subjekti privatnog sektora koji na temelju posljednjih dostupnih godišnjih financijskih izvještaja i/ili druge odgovarajuće dokumentacije ispunjavaju najmanje jedan od sljedećih kriterija:

- izravan izvoz: najmanje 10% prihoda/primitaka od prodaje u inozemstvu, u poslovnim prihodima/primicima (ili najmanje 1.000.000,00 EUR prihoda od prodaje u inozemstvu), ili
- izvoz na konsolidiranoj osnovi: najmanje 10% prihoda od prodaje u inozemstvu na konsolidiranoj osnovi, u ukupno ostvarenim poslovnim prihodima grupe (ili najmanje 1.000.000,00 EUR prihoda od prodaje u inozemstvu na konsolidiranoj osnovi), ili
- noćenja nerezidenata: više od 50% prihoda/primitaka od noćenja u poslovnim prihodima/primicima, pri čemu je u istom razdoblju udio ostvarenih noćenja nerezidenata RH u ukupnom broju noćenja najmanje 10%, ili
- posredni izvoz³: najmanje 10% prihoda/primitaka od prodaje jednom ili više izvoznika, u poslovnim prihodima/primicima (ili najmanje 1.000.000,00 EUR prihoda od prodaje jednom ili više izvoznika), ili
- ugovoreni izvozni poslovi: ugovoreni izvozni poslovi za buduće razdoblje najmanje u visini 10% poslovnih prihoda/primitaka prethodnog razdoblja (ili najmanje 1.000.000,00 EUR),

ili se radi o kreditiranju kupnje poslovnih udjela u inozemnom društvu ili investicijskog ulaganja u inozemno društvo.

Priuštivo stanovanje

Financiranje projekata kupnje, obnove, izgradnje ili preuređenja stambenih objekata te prenamjena zgrada u stambene jedinice u skladu s kriterijima socijalnog/priuštivog stanovanja koji su definirani nacionalnim zakonodavstvom.

3. Neprihvatljive aktivnosti i ograničenja

Neprihvatljive aktivnosti obuhvaćaju aktivnosti, djelatnosti i namjene koje nisu prihvatljive za financiranje te pripadajuća izuzeća ako postoje.

Popis neprihvatljivih aktivnosti nalazi se **Prilogu 1.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti.

³ Pod posrednim izvozom podrazumijeva se prodaja gotove robe jednom ili više izvoznika koji su tu robu u nepromijenjenom obliku isporučili na inozemno tržište.

Ograničenja za financiranje izravnim HBOR-ovim kreditima

Izravnim HBOR-ovim kreditima u iznosu do i uključujući 400.000,00 EUR nije moguće financirati sljedeća ulaganja, osim u slučaju da čine najviše do 20% ukupne vrijednosti investicije:

- kuće za odmor, vile, apartmani, sobe za iznajmljivanje
- sve vrste vozila (automobili, kamioni, prikolice, autobusi i sl.)
- sve vrste poljoprivrednih strojeva i mehanizacije (traktori, kombajni, sijačice i sl.)
- sve vrste građevinskih strojeva i priključaka (bageri, dizalice i sl. osim ako su na električni pogon)
- gliseri, jahte, jedrilice i ostala manja plovila.

4. Usklađenost s Pariškim sporazumom

Projekti koji se odnose na:

- proizvodnju energije i srodne djelatnosti,
- izgradnju novih ili obnovu postojećih objekata (energetska učinkovitost objekata) i/ili
- nabavu transportnih sredstava (ograničenja emisije CO₂ za transportna sredstva)

i financiraju se iz sredstava Europske investicijske banke, moraju biti usklađeni s kriterijima Pariškog sporazuma. Kriteriji usklađenosti projekta s Pariškim sporazumom sadržani su u **Prilogu 1.2.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti.⁴

5. Poticajne kamatne stope i propisi o potporama

HBOR na temelju svojih programa kreditiranja (uključujući i ostale kreditne proizvode ako je primjenjivo) korisnicima kredita odobrava kredite uz **poticajnu kamatnu stopu ili uz opću kamatnu stopu** ako kredit nije moguće odobriti uz poticajnu kamatnu stopu.

U slučaju kreditiranja putem financijskih institucija (poslovnih banaka ili leasing društava) i ako je tako propisano programom kreditiranja, kreditnim proizvodom HBOR-a i/ili ugovornom dokumentacijom s financijskim institucijama, kamatnu stopu za krajnjeg korisnika utvrđuje financijska institucija.

Ako je kredit ugovoren uz poticajnu kamatnu stopu, HBOR korisniku kredita dodjeljuje potporu. Ako korisniku kredita nije moguće dodijeliti potporu, kredit se odobrava i ugovara uz opću kamatnu stopu.

Poticajna kamatna stopa

Kamatna stopa za kredit koji sadrži potporu odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je niža od referentne kamatne stope za korisnika kredita.⁵

Opća kamatna stopa

Kamatna stopa za kredit koji ne sadrži potporu odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je jednaka ili veća od referentne kamatne stope za korisnika kredita.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je kamatna stopa koja iskazuje ukupne troškove kredita u skladu s važećom Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi HNB-a, a utvrđuje se sukladno odredbama internih akata HBOR-a (važećeg Pravilnika o načinu i rokovima obračuna kamata ili drugog zamjenskog akta).

Referentna kamatna stopa je osnovna stopa (koju izračunava i objavljuje Europska komisija) uvećana za određeni broj baznih bodova (maržu) koji ovise o ocjeni klijenta (kreditni rang) i ocjeni instrumenata

⁴ U slučaju neusklađenosti s Pariškim sporazumom, HBOR i dalje može razmatrati financiranje predmetnih projekata iz sredstava HBOR-a (osim projekata koji se odnose na izgradnju ili obnovu zgrada, koji moraju biti u skladu s Pariškim sporazumom kako bi bili prihvatljivi za financiranje i iz sredstava HBOR-a).

⁵ Poticajna kamatna stopa može biti i kamatna stopa koja sadrži umanjene kamatne stope za korisnika kredita ili kamatna stopa, uključujući tržišnu kamatnu stopu, umanjena za subvenciju kamatne stope.

osiguranja, u skladu s Priopćenjem Europske komisije. Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa usklađena su s važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008.).

Potpore

Potpore u kreditu koji je odobren/ugovoren uz poticajnu kamatnu stopu može biti diskontirani⁶ iznos:

- (a) kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja razliku između referentne kamatne stope izračunate za korisnika kredita i efektivne kamatne stope koja je niža od referentne kamatne stope, ili
- (b) kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja umanjeње kamatne stope za korisnika kredita, ili
- (c) dodijeljenog nominalnog iznosa subvencije kamatne stope.

Mogućnost dodjele potpore ovisi o:

- konkretnom programu kreditiranja ili drugom kreditnom proizvodu HBOR-a,
- visini referentne kamatne stope za korisnika kredita,
- visini kamatne stope po programu kreditiranja, odnosno visini kamatne stope koju HBOR posebno utvrđuje za korisnika kredita ili visini kamatne stope koju za korisnika kredita utvrđuje financijska institucija,
- stopi subvencije ako je primjenjivo,
- mogućim umanjeњima kamatne stope te
- o mogućnostima korisnika kredita za ostvarenje prava na dodjelu potpore sukladno važećim propisima o državnim potporama i potporama male vrijednosti (uključujući vrstu ulaganja i djelatnosti korisnika te njegove dosad korištene potpore).

Vrsta ulaganja i potpore

Ulaganja u osnovna sredstva (materijalna i/ili nematerijalna imovina) u pravilu se financiraju prema propisima o državnim potporama⁷, a moguće je i financiranje prema propisima o potporama male vrijednosti, dok se ulaganja u obrtna sredstva mogu financirati isključivo prema propisima o potporama male vrijednosti⁸.

5.1. Državne potpore i učinak poticaja⁹

Kreditiranje u režimu državne potpore moguće je ako potpora ima učinak poticaja što znači da korisnik kredita (korisnik potpore) treba HBOR-u podnijeti **pisani zahtjev za potporu** sadržanu u kreditu HBOR-a prije početka radova¹⁰ na projektu.

⁶ Kamatna stopa koja se primjenjuje pri diskontiranju je diskontna kamatna stopa. **Diskontna kamatna stopa** je osnovna stopa (koju izračunava i objavljuje Europska komisija) uvećana za 100 baznih bodova. Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa usklađena su s važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008.).

⁷ Za djelatnosti industrije i usluga kao i preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, potpore se dodjeljuju na temelju Programa dodjele državnih potpora HBOR-a; dok se za djelatnosti primarne poljoprivredne proizvodnje potpore dodjeljuju na temelju Programa dodjele državnih potpora sektoru poljoprivrede HBOR-a).

⁸ Program dodjele potpora male vrijednosti HBOR-a, te Program dodjele potpore male vrijednosti primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji HBOR-a.

⁹ Državne potpore i učinak poticaja primjenjuju se kod programa koji omogućavaju ulaganja u osnovna sredstva.

¹⁰ Početak radova znači početak građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prvu zakonski obvezujuću obvezu za naručivanje opreme ili bilo koju drugu obvezu zbog koje ulaganje postaje nepovratno, ovisno o tome koje od nabrojenog nastupi prvo, isključujući pripremne radove (kupnja zemljišta i pripremni radovi kao što je ishođenje dozvola i provođenje studija izvedivosti ne smatraju se početkom radova). U slučaju preuzimanja poduzetnika, početak radova znači trenutak stjecanja imovine koja je izravno povezana sa stečenom poslovnom jedinicom.

Kao opravdani troškovi na planiranom projektu mogu se priznati isključivo troškovi nastali nakon predaje pisanog zahtjeva za potporu.

Pisanim zahtjevom za potporu smatra se:

- Najava ulaganja predana HBOR-u (i u slučaju izravnih kredita i u slučaju kredita putem financijskih institucija) na propisanom obrascu, ili
- Zahtjev za kredit predan HBOR-u (za izravne kredite) ili financijskoj instituciji (za kredite putem financijskih institucija), ako prethodno nije predana Najava ulaganja.

Pisani zahtjev za potporu mora sadržavati minimalno:

- naziv i veličinu korisnika kredita (korisnika potpore) u skladu s Preporukom EK;
- opis projekta, uključujući datume njegova početka i dovršetka;
- lokaciju projekta;
- popis troškova projekta;
- iznos financiranja potrebnog za projekt.

5.2. Posebni programi u smislu primjene pravila o potporama

EU projekti

Kredite za financiranje projekata koji se kandidiraju za sufinanciranje sredstvima proračuna Europske unije odnosno sredstvima EU fondova i/ili nacionalnih izvora te drugih inozemnih javnih izvora (dalje u tekstu: bespovratna sredstva) prema pozivu za dostavu projektnih prijedloga (dalje u tekstu: natječaj) HBOR u pravilu odobrava uz opću kamatnu stopu (kamatna stopa uz koju se ne dodjeljuje potpora), budući da je dodjelom bespovratnih sredstava korisniku kredita (korisniku potpore) u pravilu dodijeljen maksimalno dopušteni intenzitet potpore.

Iznimno od navedenog, HBOR može takav kredit odobriti uz poticajnu kamatnu stopu (kamatna stopa u koju se dodjeljuje potpora) ili uz neki drugi oblik potpore (npr. subvenciju naknade i sl.), ako dodjelom bespovratnih sredstava na temelju natječaja korisniku potpore nije dodijeljen maksimalno dopušteni intenzitet potpore, te ako natječajem nije zabranjeno zbrajanje odnosno kombiniranje potpore koja se dodjeljuje na temelju natječaja s potporama iz drugih izvora u vezi s istim opravdanim (prihvatljivim) troškovima.

Investicije javnog sektora

Kod financiranja infrastrukture koja nije namijenjena komercijalnom iskorištavanju u načelu se ne primjenjuju pravila o državnim potporama, odnosno dopušteno je odobriti kredit uz poticajnu kamatnu stopu, neovisno o tome jesu li zadovoljeni uvjeti iz relevantnih propisa o državnim potporama. To se, na primjer, odnosi na općenitu infrastrukturu kao što su javne ceste, mostovi ili kanali, koji se daju na raspolaganje javnosti bez primitka nadoknade, kao i na infrastrukturu koja je namijenjena za djelatnosti koje država obično obavlja u izvršavanju javnih ovlasti.

Kod korisnika kredita koji se mogu svrstati u poduzetnike u smislu propisa o državnim potporama¹¹, kredit se može odobriti uz poticajnu kamatnu stopu, odnosno u režimu državne potpore i/ili potpore male vrijednosti, ovisno o namjeni infrastrukture/projekta koji se financira, odnosno je li i u kojoj mjeri projekt

¹¹ Poduzetnik je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljska poduzetnike koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

namijenjen gospodarskom iskorištavanju ili ne, a što je potrebno procijeniti s obzirom na sve okolnosti pojedinog ulaganja.

Ako se radi o ulaganju čija je namjena gospodarska aktivnost (poduzetnik u smislu propisa o potporama), a korisnik kredita ne zadovoljava uvjete za dodjelu državne potpore i/ili potpore male vrijednosti, kredit se može odobriti uz opću kamatnu stopu.

Financijsko restrukturiranje

Financiranje uz poticajnu kamatnu stopu moguće je isključivo sukladno kriterijima iz Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014.) te uredbama o potporama male vrijednosti.

Kreditiranje društava u teškoćama u smislu točke 20. navedenih Smjernica, provodi se isključivo sukladno odredbama Zakona o državnim potporama (NN 47/14, 69/17) i njegovim naknadnim izmjenama i dopunama, odnosno uz obveznu prethodnu prijavu potpore za sanaciju i/ili potpore za restrukturiranje na ocjenu Europskoj komisiji/Ministarstvu financija te poštivanje svih kriterija iz navedenih Smjernica.

Ako se radi o izravnom kreditiranju korisnika kredita osiguranih jamstvom RH ili garancijom HBOR-u prihvatljive poslovne banke, u pravilu u visini od najmanje 80% od iznosa neotplaćene glavnice, kamata i ostalih troškova kredita, HBOR može kreditirati poslovne subjekte i kada se nalaze u teškoćama, odnosno ispunjavaju jedan od kriterija navedenih u toč.20. Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014.)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2014:249:FULL&from=HR>

5.3. Izuzeća od financiranja uz poticajnu kamatnu stopu

Financiranje uz poticajnu kamatnu stopu nije moguće:

- (i) kod programa za financiranje izvoza (Priprema izvoza, Kredit kupcu, Kredit dobavljaču) budući da propisi o državnim potporama izričito isključuju mogućnost dodjele potpore za djelatnosti usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice, odnosno potpore koje su izravno povezane s izvezenim količinama, s uspostavom i funkcioniranjem distribucijske mreže ili s drugim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;
- (ii) u sektoru ribarstva i akvakulture, uključujući djelatnosti proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture.

6. Ostalo

Pravo na kredit ne postoji, već HBOR o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

Prilog 1. - Neprihvatljive aktivnosti

- (1) aktivnosti kojima se ograničavaju pojedinačna prava i slobode kojima se krše ljudska prava;
- (2) u području obrambenih aktivnosti: uporaba, razvoj ili proizvodnja proizvoda i tehnologija koji su zabranjeni važećim međunarodnim pravom;
- (3) proizvodi i djelatnosti povezane s duhanom (uzgoj i proizvodnja, distribucija, prerada i trgovina);
- (4) aktivnosti izuzete od financiranja u skladu s odgovarajućim odredbama Uredbe Horizon Europe: istraživanje kloniranja ljudi u reproduktivne svrhe; aktivnosti namijenjene modificiranju genetskog nasljeđa ljudskih bića, koje bi mogle dovesti do toga da takve promjene postanu nasljedne; i aktivnosti na stvaranju ljudskih embrija isključivo u svrhu istraživanja ili u svrhu pribavljanja matičnih stanica, uključujući somatski nuklearni transfer stanica (SCNT);
- (5) kockanje (uključujući proizvodne, građevinske, distribucijske, prerađivačke, trgovinske ili softverske djelatnosti vezane uz kockanje);
- (6) trgovina seksualnim uslugama i srodna infrastruktura (uključujući i medije vezane uz trgovinu seksualnim uslugama);
- (7) aktivnosti koje uključuju žive životinje u pokusne i znanstvene svrhe ako se ne može zajamčiti usklađenost s Europskom konvencijom o zaštiti kraljevnjaka koji se koriste u pokusne i druge znanstvene svrhe;
- (8) - djelatnost poslovanja nekretninama (NKD područje M) ako se odnosi na pretežitu djelatnost krajnjeg korisnika i/ili djelatnost ulaganja (ulaganja u projekte energetske učinkovitosti nisu isključena;¹²⁾¹³
- razvoj nekretnina kao što je aktivnost čija je jedina svrha obnova i ponovni zakup ili ponovna prodaja postojećih zgrada, kao i izgradnja novih objekata namijenjenih prodaji (ulaganja u projekte energetske učinkovitosti nisu isključena¹²⁾¹⁴;
- (9) financijske aktivnosti (npr. kupnja ili trgovanje vrijednosnim papirima, financijskim instrumentima ili nekim drugim financijskim proizvodima) uključujući promjenu vlasništva (npr. spajanja i preuzimanja)¹⁵. Posebno se isključuju aktivnosti usmjerene na otkup ili zamjenu kapitala poduzeća s ciljem isključivog preuzimanja imovine poduzeća (asset stripping);
- (10) aktivnosti zabranjene primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom;

¹² Ulaganja u projekte energetske učinkovitosti obuhvaćaju isključivo troškove vezane uz podizanje razine energetske učinkovitosti nekretnina, a ne obuhvaćaju troškove stjecanja ili izgradnje nekretnine.

¹³ Iznimno, prihvatljivo je ako društvo osnovano radi upravljanja nekretninama unutar grupe povezanih društava ulaže u nekretnine koje će davati na korištenje (najam) isključivo povezanim društvima, pri čemu djelatnost povezanih društava nije na listi neprihvatljivih aktivnosti.

¹⁴ HBOR može razmotriti financiranje izgradnje i opremanja industrijskih objekata (hale, skladišta, proizvodni pogoni, logistički centri i sl.) koji će se davati na korištenje (zakup) trećim osobama isključivo za obavljanje gospodarske djelatnosti (ne uključuje gradnju trgovačkih centara).

¹⁵ Iznimno, HBOR može razmotriti kreditiranje kupnje poslovnih udjela ako se radi o transakciji kojom izvoznik registriran u RH kupuje udjele inozemnog društva radi širenja i internacionalizacije poslovanja u domeni svoje pretežite djelatnosti, pri čemu se procjena prihvatljivosti kod izravnog kreditiranja prvenstveno temelji na bonitetu izvoznika.

Nije prihvatljiva kupnja poslovnog udjela od vlasnički povezane osobe, niti kupnja poslovnog udjela u društvu čije je sjedište u:

- državi ili području protiv kojega ili protiv čije vlade su usmjereni programi sankcija koje provode relevantna nadležna tijela;
- državi koja se smatra offshore financijskim centrom.

Navedeno uključuje, ali se ne ograničava na:

- države koje financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti ili unutar kojih djeluju terorističke organizacije;
- države koje se nalaze na EU-ovom popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe.

- (11) aktivnosti i imovina kod kojih dugotrajno odlaganje otpada može naštetiti okolišu;
- (12) sve aktivnosti koje nije dopušteno financirati potporama iz relevantnih uredbi o državnim potporama poput GBER-a, ABER-a, de minimisa i ostalih propisa primjenjivih na pojedini kredit;
- (13) sve zabrane i ograničenja sukladno ugovorima između HBOR-a i financijskih institucija i/ili sukladno programima i/ili drugim aktima primjenjivih na pojedini kredit;¹⁶
- (14) ulaganja ili dijelovi ulaganja koja služe u osobne svrhe;
- (15) kupnja nekretnina ili pokretnina od povezanih osoba;
- (16) ulaganje u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita¹⁷;
- (17) obveze prema financijskim institucijama nije moguće refinancirati iz investicijskih kredita (osim mosnih kredita korištenih za predmetno ulaganje, uz prethodnu suglasnost HBOR-a);
- (18) financiranje obrtnih sredstava za trgovačke djelatnosti¹⁸;
- (19) ulaganje u apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor¹⁹;
- (20) djelatnosti javnih bilježnika;
- (21) djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitiranja radijskog i televizijskog sadržaja, djelatnosti novinskih agencija te uslužnih djelatnosti agencija

¹⁶ Projekt koji se financira iz sredstava Europske investicijske banke treba biti u skladu s Pariškim sporazumom ako je primjenjiv. Kriteriji vezani za Pariški sporazum sadržani su u **Prilogu 1.2.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti.

¹⁷ Iznimno, prihvatljiva su ulaganja u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita u slučaju difuznih i integralnih hotela i/ili ako se radi o zemljištu odnosno objektu koje se koristi na temelju ugovora o koncesiji odnosno pravu građenja, zakupu ili najmu, s tim da razdoblje koncesije, zakupa ili najma ne može biti kraće od roka otplate kredita. Također, HBOR može razmotriti kreditiranje ulaganja u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita ako se radi o transakciji kojom izvoznik registriran u RH planira investicijsko ulaganje u inozemno društvo (nabava strojeva i opreme i/ili adaptacija/rekonstrukcija poslovnog prostora) radi širenja i internacionalizacije poslovanja u domeni svoje pretežite djelatnosti, pri čemu izvoznik registriran u RH ima većinski poslovni udio u inozemnom društvu.

Nije prihvatljivo investicijsko ulaganje u društvo čije je sjedište u:

- državi ili području protiv kojega ili protiv čije vlade su usmjereni programi sankcija koje provode relevantna nadležna tijela;
- državi koja se smatra offshore financijskim centrom.

Navedeno uključuje, ali se ne ograničava na:

- države koje financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti ili unutar kojih djeluju terorističke organizacije;
- države koje se nalaze na EU-ovom popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe.

¹⁸ Iznimno, prihvatljivo je financiranje obrtnih sredstava za trgovačke djelatnosti:

- (i) poslovnih subjekata koji se bave otkupom poljoprivredne proizvodnje i/ili opskrbom poljoprivrednih proizvođača repromaterijalom, sjemenom i sl.;
- (ii) veletrgovine kada je ista važan dio lanca opskrbe u prerađivačkoj industriji, ribarstvu i turističkoj djelatnosti;
- (iii) poslovnih subjekata kod kojih se značajan dio poslovanja odnosi i na proizvodnju, preradu, doradu proizvoda i sl. i/ili na usluge prerade, dorade proizvoda i sl. (najmanje 30% prihoda/primitaka se odnosi na navedene djelatnosti, a što se može utvrditi temeljem strukture prihoda/primitaka poslovnog subjekta prema djelatnostima za prethodnu poslovnu godinu);
- (iv) ako se radi o kreditu putem poslovne banke ili o kreditu iz sredstava okvirnog ugovora o kreditu s poslovnom bankom ili leasing društvom.

¹⁹ Ograničenje se odnosi na apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor prema Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj.

Iznimno, za financiranje putem poslovnih banaka i financiranje izravnim HBOR-ovim kreditima u iznosu iznad 400.000,00 EUR su prihvatljiva ulaganja u apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor:

- (i) na potpomognutim područjima - JLS I., II., III. i IV. skupine ili brdsko-planinskim područjima ili otocima prve skupine;
- (ii) ako se radi o tradicijskim zgradama (pojedinačne zgrade koje su zaštićene kao kulturna dobra, zgrade koje se nalaze u zonama naselja koja su zaštićena kao kulturna dobra ili se nalaze u kontaktnim zonama zaštićenih zona, te sve druge pojedinačne zgrade koje se grade/rekonstruiraju u skladu s posebnim uvjetima konzervatora glede tradicijske gradnje, pri čemu se pod pojmom konzervatora smatra Konzervatorski odjel Ministarstva kulture ili drugo javno pravno tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara).

Za turističke apartmane prema Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, nema ograničenja u kreditiranju.

za oglašavanje i odnosa s javnošću;

(22) NKD 56.30.0 – Djelatnosti pripreme i usluživanja pića;

(23) obiteljski domovi sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi²⁰.

²⁰ Iznimno, prihvatljiva su investicijska ulaganja obiteljskih domova koji posluju najmanje godinu dana, u svrhu prilagodbe i preustroja u ustanovu sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi.